

**BOUWSTENEN VOOR
EEN TOEKOMSTBESTENDIG
SPORTBELEID**

GROENLINKS
BERKELLAND

Bewegen en sporten is gezond, die stelling wordt breed gedragen. Bewegen en sporten dragen bij om de samenleving gezond te houden. Gezien de steeds oplopende zorgkosten worden deze activiteiten ook steeds belangrijker.

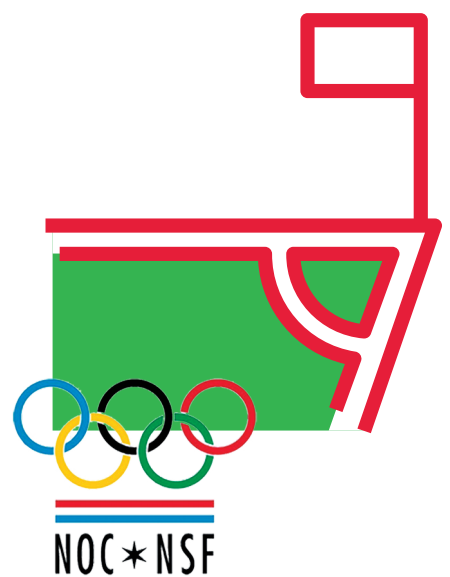
Aan de andere kant zien we een terugloop van sporten bij een vereniging. De samenstelling van de bevolking verandert (vergrijzing, ontgroening). Het is daarom noodzakelijk om te komen tot een toekomstbestendig (gemeentelijk) sportbeleid.

In deze notitie geeft GroenLinks handvatten (bouwstenen) voor toekomstbestendig en voor iedereen toegankelijk sportbeleid. We gaan daarover graag in gesprek met de sportverenigingen en sportbeoefenaars in Berkelland en met de Berkellandse politiek.

AANLEIDING

Enig tijd geleden verschenen er in de media berichten over problemen bij het verwijderen van oude kunstgrasvelden. Een van de bedrijven had te maken met een grote brand en toen bleek dat het verwijderen en vernietigen van kunstgrasvelden een groot (milieu)probleem is. Voor onze fractie een reden om contact te zoeken met NOC*NSF met de vraag of een gemeente met deze problematiek te maken kan krijgen.

In dat gesprek werden een aantal suggesties aan de hand gedaan voor het (toekomstig) gemeentelijke sportbeleid. Het beheer van kunstgrasvelden is daar een onderdeel van. Om wat meer zicht te krijgen op de Berkellands situatie, hebben wij ook contact gezocht met de Sportfederatie Berkelland, en ook van hen een aantal suggesties gekregen. Deze suggesties delen wij graag met u en vragen het college om deze notitie te gebruiken voor het ontwikkelen van een toekomstbestendig sportbeleid.

SPORTAKKOORD

Onlangs heeft het rijk met de gemeenten en de "sportwereld" (NOC*NSF) een sportakkoord gesloten. In het akkoord staan afspraken over ondersteuning van sportverenigingen, projecten voor meer bewegen en verduurzamen van sportaccommodaties.

Op dit moment wordt het akkoord verder uitgewerkt. Gemeenten zullen worden gevraagd om te komen tot lokale sportakkoorden op het niveau van woonkernen. Er zal gevraagd worden om een zogenaamde sportformateur aan te stellen: iemand die zorg draagt voor breed gedragen sportakkoorden tussen sportverenigingen, centra voor fitness en gemeente. De gedachte is het akkoord vanaf de basis op te bouwen. Het is heel wel mogelijk dat er gelden vrijkomen om zo 'n sportformateur aan te stellen. In Berkelland zou die rol wellicht goed passen bij de taken van de Sportfederatie. **Hoe dan ook: ga aan de slag om tot lokale sportakkoorden te komen!**

Voor ondersteuning kan de gemeente een beroep doen op de kennis van de VSG (Vereniging Sport en Gemeenten) en de sportfederatie kan ondersteuning krijgen van NOC*NSF.

Binnen het kader van het sportakkoord is er ook meer geld beschikbaar gesteld voor het aanstellen van combinatiefunctionarissen. Zaak is te zorgen voor een gemeentelijk beleid, dat zorgt voor toekomstbestendige verenigingen, met voldoende leden, voldoende bestuurlijke mankracht en kwaliteit en met duurzame, betaalbare accommodaties. Daar draagt een lokaal sportakkoord aan bij. Een doorkijk naar de stijgende kosten in het sociale domein is hier ook op zijn plaats. Hier ligt ons inziens namelijk een kans, en ook een duidelijke gemeentelijke opgave. Investeren in sport zorgt mogelijk voor afvlakking van de stijgende kosten in het sociale domein. Sporten is namelijk niet alleen lichamelijk, maar ook sociaal en maatschappelijk gezond.

VOORBEELD

In het sportakkoord voor een kleine kern kan opgenomen worden dat er een gezamenlijke aanpak voor de sport voor de jeugd wordt gemaakt. Dus een sportprogramma of beweegprogramma waarbinnen de jeugd met meerdere sporten kennis maakt c.q. leert beheersen en pas later de keuze maakt voor 1 sport. En zelfs dan blijft het zinvol om aanverwante sporten te blijven doen (voetbaltraining ondersteunen met gymnastiek/judo/free running bv, om lenigheid en behendigheid te trainen). Dit om zo de achteruitgang van de motorische vaardigheden van de jeugd, die door wetenschappelijk onderzoek duidelijk is aangetoond, te keren. NOC*NSF merkt opdat een dergelijk project uniek zou zijn en dat (financiële) ondersteuning een reële mogelijkheid is.

Nadat lokale akkoorden zijn gesloten kunnen er ook op gemeentelijk en regionaal niveau afspraken gemaakt worden. De aanbeveling vanuit de landelijke gremia is: bouw het van onderen op.

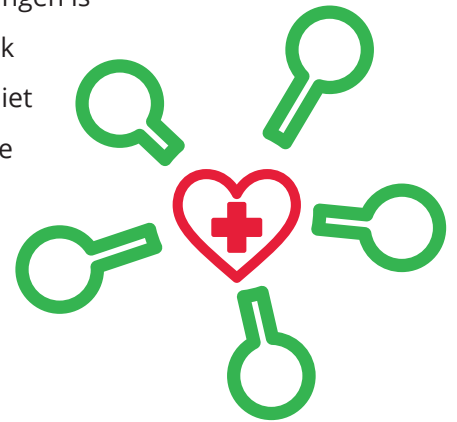
LANGJARIG BELEID MET VERBINDING MET HET ONDERWIJS

De uitdagingen in Berkelland vragen om een langjarig beleid. Verbinden met het basisonderwijs biedt kansen. Het onderwijs kampt met krimp en bezuinigingen en onvoldoende gekwalificeerd personeel op het gebied van beweegonderwijs. Gymlessen vallen nog vaak uit en de jeugd beweegt te weinig. Dit terwijl aangetoond is dat meer bewegen leidt tot betere cognitieve prestaties. En op school al kennis maken met wat er lokaal aan sportaanbod is, vergroot de kans op sporten na school. Een mogelijke oplossing is combinatiefunctionaris lessen op basisscholen te laten verzorgen, niet op enkele scholen, maar op alle scholen. Dit kan gefaciliteerd worden door financiële ondersteuning vanuit de gemeente.

VERBINDING MET ZORG

Het positieve effect van bewegen op vele aandoeningen en beperkingen is inmiddels algemeen bekend en onderkend. In de dagelijkse praktijk blijkt dat, juist voor patiënten in de genoemde groepen, bewegen niet vanzelfsprekend is en dat een enkele aanbeveling niet het gewenste effect heeft. De drempel om te gaan bewegen is vanwege mentale en/of fysieke redenen erg hoog. Zorgaanbieders zijn vaak onbekend met lokale beweegmogelijkheden en de adviezen komen vaak niet overeen met de wensen en de verwachtingen van de patiënt.

Om vraag en aanbod meer op elkaar af te stemmen zou een 'beweegmakelaar' aangesteld kunnen worden als een zinvolle aanvulling op de bestaande zorg. Na een verwijzing volgt een intake bij de beweegmakelaar. De beweegmakelaar gaat samen met de patiënt op zoek naar een geschikte sport- dan wel beweegactiviteit en begeleidt de patiënt tot deze in staat is zelf actief te blijven. Deze functie zou door de SFB kunnen worden ingevuld. Het zou goed zijn als zorgverzekeraars en gemeenten op zoek gaan naar een structurele manier om de beweegmakelaar te financieren. De ontwikkelingen rondom de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) bieden hiervoor ook mogelijkheden. Per 1 januari 2019 is de GLI als preventie bij overgewicht/obesitas opgenomen in het basispakket. GLI is bedoeld voor mensen met een verhoogd gezondheidsrisico bij overgewicht waarbij aandacht is voor leefstijl, voeding en gedrag. Het doel van de GLI is duurzame begeleiding bieden naar een gezonde leefstijl. Hiermee wordt ingezet op de aanpak van welvaartsziekten waarbij een grote gezondheidswinst te behalen is.

Voordat er gestart kan worden met de GLI vindt diagnostiek bij de huisarts plaats. Voorwaarde voor vergoeding van de GLI is de verbinding met het sociale domein. De gemeente kan helpen de effecten van de GLI te behouden door ondersteuning te bieden aan deelnemers en deze toe te leiden naar beweegactiviteiten en/of sportclubs. Daarbij denken wij aan inzet van beweegmakelaars, buurtsportcoaches etc. De GLI-aanbieder of inwoner kan laagdrempelig contact opnemen met deze functionaris voor passende toeleiding naar beweegactiviteiten en/of begeleiding bij bewegen/sporten.

AUDIT

De meeste (buitensport) accommodaties zijn in Berkelland geprivatiseerd. Van een vereniging vergt dat het nodige inzicht in de exploitatie van zo'n accommodatie. Is er bijv. bij de aanleg van het kunstgrasveld rekening gehouden met de levensduur en kosten van verwijdering? etc. Bij financiële problemen zullen de verenigingen net als de Kultuurhuizen bij de gemeente op de stoep staan voor aanvullende subsidie.

Het NOC*NSF adviseert daarom gemeenten om op hun (geringe) kosten de sportverenigingen regelmatig een audit aan te bieden. De organisaties die de audits doen, rapporteren aan de gemeente over de financiële situatie van de verenigingen en zij gaan met de verenigingen in gesprek op welke manier zij de exploitatie kunnen verbeteren. Zo houdt de gemeente zicht op de (financiële) situatie bij de verenigingen, krijgen de verenigingen ondersteuning en wordt de gemeente niet voor (financiële) verrassingen geplaagd.

KUNSTGRASVELDEN

De verwijdering van de oude velden is, zoals al eerder aangehaald, een probleem. Voor de lange termijn wordt landelijk de oplossing gezocht in het voorstel om de leverancier verantwoordelijk te maken voor de verwijdering (net als bij witgoed). De leverancier mag dan bij de aanleg een verwijderingsbijdrage vragen. De aanleg van de velden wordt dus duurder voor de verenigingen c.q. gemeenten. Op korte termijn is er dus een probleem voor de verenigingen.

NOC*NSF heeft hiervoor 2 suggesties:

- Mocht het probleem zich op korte termijn voor doen in Berkelland dan kan de gemeente zich voor advies wenden tot de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG);
- Voor plattelandsgemeenten met voldoende ruimte wordt aanbevolen om natuurgrasvelden aan te leggen en geen kunstgrasvelden. Er is immers voldoende ruimte in een plattelandsgemeente. Probleem is wel dat natuurgrasvelden, om ze "goed" te houden, worden bespoten met chemische onkruidbestrijders. Voorkeur heeft dus een natuurgrasveld, op milieuvriendelijke manier beheerd.

OPEN CLUBGEDACHTE

Sportverenigingen die te maken hebben met een steeds teruglopende aantal leden kunnen er voor kiezen om meerdere sporten te gaan aanbieden of met andere verenigingen te gaan samenwerken. Steeds meer verenigingen denken hierover na en vanuit de sportfederatie en gemeente zou dit proces ondersteund c.q. gestimuleerd kunnen worden.

VOORBEELDEN

- *Bridgeverenigingen gaan na of voor het spelen van bridge wandelen met leden. Dat wandelen wordt vanuit de wandelbond ondersteund;*
- *In Lochem heeft de korfbalvereniging nu ook een Jeu de Boule afdeling, andere leden spelen samen bowls en er is een trimclub;*
- *In Zwolle sport op een dagdeel een aantal senioren samen. Per week kiezen zij welke sport ze gaan doen. De ene keer is dat hockey, de andere keer voetbal etc.;*
- *Zeker waar in Berkelland accommodaties aan vernieuwing toe zijn, is het zinvol om te kijken wat er gezamenlijk gedaan kan worden. Borculo zou hier een eerste mogelijkheid voor zijn. Gezamenlijk gebruik van clubgebouw / kantine is een mogelijkheid en ook hier kan een verbinding met het onderwijs worden gelegd.*

Het nationaal sportakkoord biedt vele kansen. Laten we deze kansen grijpen en zorgen voor een toekomstbestendig sportbeleid in Berkelland: een beleid dat inwoners stimuleert tot meer bewegen en sporten; een beleid dat zorgt dat sportverenigingen levensvatbaar blijven.

OPROEP

Onze aanbevelingen en discussiepunten:

1. Ontwikkel als gemeente samen met sportwereld, zorg, onderwijs en inwoners een lokaal sportakkoord;
2. Stel een sportformateur aan;
3. Kom van onderaf tot een herijking van het huidige sportbeleid;
4. Ga nieuwe verbindingen aan met zorg en onderwijs, onder andere via de beweegmakelaar en structureel beweeg- en gymonderwijs;
5. Bied sportverenigingen een audit aan via NOC*NSF;
6. Maak nieuwe afspraken met sportverenigingen over kunst- en natuurgrasvelden;
7. Vraag SFB om de 'open club gedachte' in Berkelland nader te verkennen.